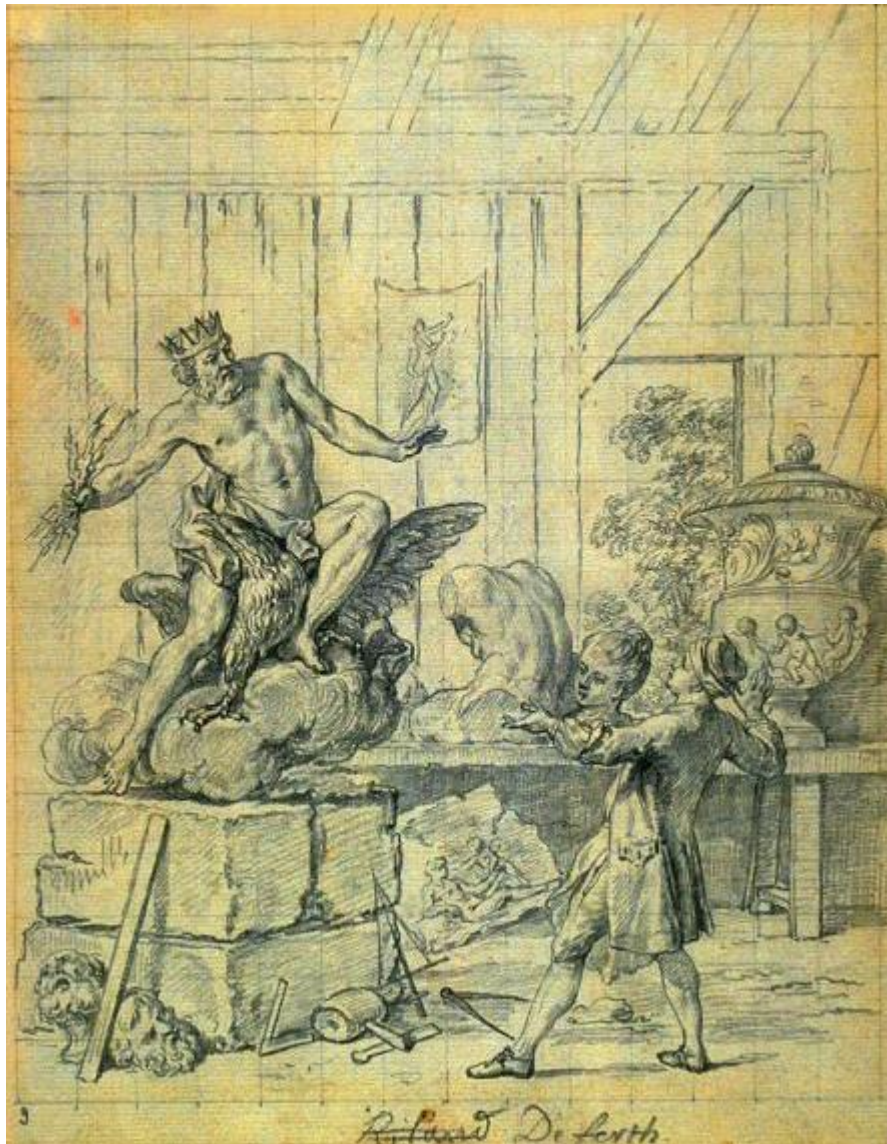

socha - umelecky priestorovo zobrazená figúra človeka alebo zvieraťa

pozri *plastika, skulptúra; súsošie, skulptácia; svetlo interpretačné; antická dignitas, kánon frontality, kolos, monolit; kuros, kore; Atlas, atlant, karyatída, herma; terakota, tanagra, vešebi, paladium/palladium dogu; bozzeto, abbozo, akt, torzo, busta, figurína, model, modeletto/modelino; kontrapost, antitická skupina, plošnosť, tribhanga; glyptotéka, lapidárium; piedestál; technika liatia na stratený vosk, cire perdue, stratená forma, inkarnát/karnácia, polychrómia; sochárstvo; sochy*

<http://www.jennmaur.com/scsubjectindex/personage/personage3.htm>

Ch.-N. Cochin II : Sochár a socha Jupitera (skica pre La Fontainenove bájky, 18.st.)

socha jazdecká - socha jazdca - vladára, veliteľa ap., častá forma *helenistického* a renesančného *pomníka*; *skulptitívna* alebo *plastická*, na sokel postavená *voľná socha* jazdca a zvieraťa, zvyčajne *koňa* (porovnaj *jazdecké zvieratá*); symbol vojenskej a politickej moci spojenej so zobrazeným jazdcom (cisár, vojvodca; v cisárskom *Ríme* právo na jazdeckú sochu iba cisár), kultovými silami, ktoré jazdec zastupuje (sv. *Juraj*) > jazdecká socha typom *pomníka* s *triumfálnym* významom (zdôrazňovaným reliéfmi, nápismi na podstavci ale aj postavou porazeného nepriateľa pod kopytami koňa); triumf vyjadrený zložitým *ikonografickým* programom (socha, nápis na podstavci, *architektonické* a *urbanistické* začlenenie do prostredia); jazdeckú sochu takmer nepoznalo *egyptské umenie* (známy však helenistický výjav *Hóra* vojvodcu prebodávajúceho

krokodíla - *Setha*, ktorý zabil Hórovho otca *Osirisa* > *svätec jazdecký*); dôležité miesto mala v *krétsko-mykénskom* prostredí, gréckej a rímskej *antike* (v nich sa vyvinula socha jazdca v sedle); neosedlaný kôň s jazdcom zriedkavý v európskom umení (odkaz na *perzský* vplyv); typy jazdeckej sochy:

- 1.jazdec veliaci alebo hovoriaci na koni stojacom alebo pokojne kráčajúcom (rímsky typ)
- 2.jazdec na cválajúcom ľahšom koni (*helenistický* typ), ku ktorému pribudol vývojom *lejárskych* techník jazdec 3.typu
3. jazdec na vzpínajúcom sa koni (Medený jazdec: jazdecký pomník Petra I. v Sankt Peterburgu, 1782; Falconet)
- 4.kôň zasiahnutý a klesajúci pod jazdcem; 19.storočie

-počas *renesancie* (Donatelo: *kondotier* Gattamelata, Verrocchio: *kondotier* Colleoni) jazdecká socha odpútaná od náhrobku a poňatá ako *voľná socha* (pozri *kondotiér*), oživený *helenistický* typ jazdeckej sochy (Leonardo da Vinci); *ikonografia* jazdeckej sochy rozvinutá v *baroku* a *klasicizme* (F.Girardon, A.Schlütter, G.L.Bernini, M.Falconet); jazdecká socha 19.storočia v podobe *pomníka* (P.K.Kolodt, Ch.D.Rauch, J.V.Myslбек, B.Schnirch) obohatená o motív zasiahnutého a pod jazdcem klesajúceho koňa (A.Balzico); 20.storočie (E.A.Bourdelle, A.P.Antropov, N.L.Štamm);

-podľa UNESCO tretou najväčšou jazdeckou sochou na svete je Jan Žižka od B.Kafku (1941, osadená 1950, dĺžka 9,60m, výška 9m, váha 16,5tony);

-jazdecká socha nezachycujúca historickú osobnosť, ale spojená s filozofickým významom človeka, prírody, civilizácie je jazdecká socha M.Mariniho; pozri *monumentálne umenie*

A. Cornacchi: Karol Veľký (vestibul baziliky sv. Petra v Ríme)

B. Kafka: Jan Žižka (národný pamätník na Vítkove v Prahe)

tzv. **socha osiriská** - tzv. *osiriské sochy*
socha podľa krajín -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculpture_by_country

Socha slobody/Miss Liberty - socha v prístave New Yorku, symbol amerických ideálov *slobody*; dar francúzskeho ľudu Spojeným štátom americkým 28.10.1886; vytvorená v rokoch 1885-86 sochárom Frédéricom Augustom Bartholdim vo vojne za nezávislosť; jej predobraz Bartholdiho Sloboda, zhotovená z medi, stojí na pilieri mostu Mirabeau v Paríži; newyorská socha je jedným z najznámejších novovekých kolosov; *republikánsky symbol slobody* (pozri *pochodeň*); pozri *Veža slobody*

Krämer-Trenkler: známa Socha slobody v newyorskom prístave stojí na Liberty Island (štát New Jersey); správne sa ani nenazýva Statue of Liberty; jej oficiálny názov je Liberty enlightening the world („Sloboda osvecujúca svet“); aspoň takto ju nazvali Francúzi, ktorí ju 1885 darovali Američanom

<http://da.wikipedia.org/wiki/Frimureri>

socha voľná - *voľná socha*
***sochári** -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculptors>

Podľa J. J. van Vieta: Sochár (lept, po 1635)

H. Daumier: Sochári (19.st.)

E. Filla: Sochárka v ateliéri

- *sochári barokoví - *barokoví sochári*
- *sochári britskí - *britskí sochári*
- *sochári českí - *českí sochári*
- *sochári flámski - *flámski sochári*
- *sochári gotickí - *gotickí sochári*
- *sochári holandskí - *holandskí sochári*
- *sochári japonskí - *japonskí sochári*
- *sochári kanárski - *kanárski sochári*
- *sochári katalánski - *katalánski sochári*
- *sochári kolumbijskí - *kolumbijskí sochári*
- *sochári litovskí - *litovskí sochári*
- *sochári maďarskí - *maďarskí sochári*
- *sochári manieristickí - *manieristickí sochári*
- *sochári mexickí - *mexickí sochári*
- *sochári moderní - *moderní sochári*
- *sochári normanskí - *normanskí sochári*
- *sochári podľa abecedy -

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F:%D0%A1%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BF%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%8B_%D0%BF%D0%BE_%D0%B0%D0%BB%D1%84%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D1%83

- *sochári podľa krajiny -

[http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Wikipedia:Bildhauer nach Staat \(%C3%BCberarbeiten\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Wikipedia:Bildhauer_nach_Staat_(%C3%BCberarbeiten))
[http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Beeldhouwer naar nationaliteit](http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Beeldhouwer_naar_nationaliteit)

***sochári podľa národnosti -**

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Socha%C5%99i podle n%C3%A1rodnosti](http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Socha%C5%99i_podle_n%C3%A1rodnosti)
[http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculptors by nationality](http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculptors_by_nationality)

***sochári podľa obdobia -**

[http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculptors by period](http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculptors_by_period)
[http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Escultors per moviment](http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Escultors_per_moviment)

***sochári podľa storočí -**

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur par p%C3%A9riode](http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur_par_p%C3%A9riode)

sochári rakúski - *rakúski sochári

sochári renesanční - *renesanční sochári

sochári slovenskí - *slovenskí sochári

sochári súčasní - *súčasní sochári

sochári škótski - *škótski sochári

sochári španielski - *španielski sochári

sochári švajčiarski - *švajčiarski sochári

sochári židovskí - *židovskí sochári

***sochári 9.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo XIV a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XIV_a._C.)

***sochári 8.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo VIII a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_VIII_a._C.)

***sochári 7.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo VII a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_VII_a._C.)

***sochári 6.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo VI a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_VI_a._C.)

***sochári 5.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo V a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_V_a._C.)

***sochári 4.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo IV a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_IV_a._C.)

***sochári 3.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo III a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_III_a._C.)

***sochári 2.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo II a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_II_a._C.)

***sochári 1.st.pr.Kr. -**

[http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores del siglo I a. C.](http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_I_a._C.)

***sochári 11.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XI
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur_du_XIe_si%C3%A8cle

***sochári 12.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XII
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur_du_XIIe_si%C3%A8cle

***sochári 13.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XIII
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur_du_XIIIe_si%C3%A8cle

***sochári 14.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XIV
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:14th-century_sculptors

***sochári 15.st. -**

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:15th-century_sculptors
http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XV

***sochári 16.st. -**

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:16th-century_sculptors
http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XVI

***sochári 17.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XVII
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:17th-century_sculptors

***sochári 18.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XVIII
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:18th-century_sculptors

***sochári 19.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XIX
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Sculpteur_du_XIXe_si%C3%A8cle

***sochári 20.st. -**

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XX
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:20th-century_sculptors

sochári 21.st. - pozri *L. Bourgeois

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Escultores_del_siglo_XXI
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:21st-century_sculptors

sochárska hlina - *hlina sochárska*

sochárska palica - *drevená palica*

sochárske nástroje modelovacie - *modelovacie nástroje*

sochárske nástroje skulpturálne - pozri *zubák, špičák, dvojzub, zrnovák; dláto, ryhovačka, zrnovák; kozia nôžka, bežiaci vrták/sláčikový vrták, hoblík; bodovací strojček, drevená palica, proporčné*

kružidlo, hmatadlové kružidlo, pemrlice, pospěch, makáček, prýskací kladivo/sedlík/vlk, pilník, rašpľa; pozri brúsenie, kalenie a ostrenie sochárskych nástrojov, kamenárske nástroje; glej kaseinový, glej stolársky; skulptúra, rezbárstvo; zváčšovací prístroj

sochárske techniky - pozri *akrolit, empaistika, sfyrelaton, chryzelefantína, polylit; technika liatia na stratený vosk/ cire perdue/ stratená forma; kameňsochárstvo, plastika, ceroplastika, fotoplastika; pozri odlievanie: odlievanie na pieskovú formu, odlievanie do sadry, forma dielcová; kameňolit; toreutika; modelovanie; pozri umelecké opracovávanie kovov*

sochárske techniky prechodné - pozri *pikáž, montáž*

sochárske techniky staroveké - pozri *akrolit, empaistika, sfyrelaton, chryzelefantína*

sochársky bronz - *bronz sochársky*

sochársky podstavec - *podstavec sochársky*

sochárstvo - druh výtvarného umenia zobrazujúci skutočnosť, umelecké predstavy trojrozmerným objektom, popr. dosahujúci *priestorovosť* plastickým náznakom (*relief*); v súčasnosti sochárstvo rozšírené o nové postupy stvárnenia aj *objekty*, v ktorých hmatová kvalita je dematerializovaná svetlom alebo v ktorých svetlo vytvára pomyselné objekty (svetelné plastiky, vodné, dymové plastiky); podľa technológie, vychádzajúcej z materiálu, sa delí sochárstvo na dva základné druhy: sochárstvo skulptúrne (pozri *skulptúra*); odoberanie z hmoty (*kameňsochárstvo, rezbárstvo, glyptika*) a sochárstvo plastické (pozri *plastika*), založené na modelovaní a pridávaní hmoty (*ceroplastika, štukatérstvo, terakotárstvo, lejárske postupy*); podľa funkcie sochárstvo zahrnuje diela, ktoré sú súčasťou architektúry (*plastika architektonická*), urbanistického alebo prírodného prostredia (sochárstvo parkové, záhradné, pomníkové), exteriéru a interiéru (*plastika voľná*); motívy sochárstva: ľudské a zvieracie figúry, zátišia, krajiny, architektúra, ornament, symbol, znak; sochárstvo popri hmatových hodnotách sprostredkováva priestorové kvality (uhol vnímania, formovanie priestoru sochárskym dielom), farebné kvality (*polychrómia*, farba materiálu), dynamické kvality (*mobily, kinetické objekty*); počiatky sochárstva už v *praveku* (pozri *idol, venuša*); v sochárstve za originály považované podľa autorského úzu aj medzinárodných autorských konvencií (pozri *autor, autorstvo, autorské právo*) napr. päť *odliatkov* tej istej sochy; ďalšie odliatky považované za *reprodukcie*; pozri *história sochárstva*

Baleka v súvislosti s heslom *incká kultúra*: sochárstvo Inkov sa pre jeho zákaz nerozvinulo; iba výnimočne zobrazované pumy, lamy a niektoré iné námety; stavby preto nemajú sochársku výzdobu (španielske správy však uvádzajú zlaté sochy a vlasy, ktoré však boli po dobytí inckej ríše roztavené); archeologicky je ich doložených veľmi málo

pozri *plastika, skulptúra, skulptácia, ateliérové sklo; plastičnosť, plošnosť, plocha; bozzetto, model, modeleto, armatúra, bodovanie, šablóna, kontrašablóna, koník; plastika kamenná, fotoplastika, galvanoplastika, taille-direkte, odlievanie, odlievanie do bronzu, cire perdue, odlievanie na pieskovú formu, odlievanie hlíny, sadry, vosku, želatívy, kovu; forma dielcová, odliatok, cizelovanie, brúsenie, poderácia; modurit; chryzelefantína, akrolit, empaistika, sfyrelaton, sochárske techniky; medailérstvo, metalici; antitéza, antitetická skupina; hlina, hlina sochárska, liatina, sound-sculpture, plastická hmota, umelé hmoty, cortenvá ocel; brúsenie, kalenie a ostrenie sochárskych nástrojov, leštenie, patinovanie, cizelovanie; minimal art; ars simia naturae; priestor; ikonodulovia; javor, jedľa, jelša; zváčšovací prístroj (Baleka)*

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Skulptur>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sculpture>

J.-B. S. Chardin: Atribúty maliarstva a sochárstva (1728)

A. Vallayer-Coster: Atribúty maliarstva, sochárstva a architektúry (1769)

sochárstvo architektonické - architektonické sochárstvo

sochárstvo barokové - barokové sochárstvo

sochárstvo byzantské - byzantské sochárstvo

sochárstvo daidské - daidské sochárstvo

sochárstvo figurálne - figurálne sochárstvo

sochárstvo francúzske - francúzske sochárstvo

sochárstvo gotické - *gotické sochárstvo*
sochárstvo grécke - *grécke sochárstvo*
sochárstvo interiérové - *interiérové sochárstvo*
sochárstvo španielske - *španielske sochárstvo*
sochárstvo monumentálne - *monumentálne sochárstvo*
sochárstvo statuárne - *statuárne sochárstvo*
sochárstvo žánrové - *žánrové sochárstvo* pozri *žánrové umenie*
sochárstvo podľa krajín -

http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Scultura_per_nazione

sochárstvo talianske - *talianske sochárstvo*
sochy - pozri *socha*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Statues>

sochy japonské - *japonské sochy*
sochy Ježiša - pozri *Ježiš*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Statues_of_Jesus

sochy kolosálne - *kolosálne sochy*
tzv. sochy osiriské - tzv. *osiriské sochy*

sojka - Fretscher: sojka symbolizuje nepokoj a *intrigánsť*; pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie* a *prírovnania*;
vták; *zvíra*

-podľa stredovekých *bestiárov* je sojka vták s hlučným a otravným hlasom; ak nájde zlato, vezme si ho a (koža); preto ju ľudia nazývajú монетчица; ak je chytená, je možné ju naučiť rozprávať, keď je držaná v klietke; ak sa jej podarí utiecť späť do lesa, stane sa ešte hlučnejšia než predtým

Sojka (iluminácia zo stredovekého bestiára)